

ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ ಅವರ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಗುಣಸಾಗರಿ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ

ಮಂಜು ಜಿ¹ ಮತ್ತು ಡಾ. ಕೆ. ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ²¹ ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಯುವರಾಜ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು² ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಸಂಜೆ ಕಾಲೇಜು, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಮೈಸೂರು

Abstract:

ಜನಪದದ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಕೃಷ್ಟ ಭಾಗವೇ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಬಹುಶಃ ಶಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವೆನಿಸುವ ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿಯೇ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವರ್ಯಪಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. "ಜನಪದ ಕಥೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಣ್ಣಕಥೆಗೆ, ಜನಪದ ಲಾವಣಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಥನಗೀತೆಗೆ, ಜನಪದ ಗೀತೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾವಗೀತೆಗೆ, ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕಾವ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರೇರಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿರಬಹುದು" ಪ್ರಸ್ತುತ ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ ಅವರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವ 'ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು' ಕೃತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾವ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಹಾಡಿರುವಂತಹವು ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ 'ಮಾದಿಗ' ಸಮುದಾಯದವರು ಹಾಡಿರುವಂತಹವು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವಂತಹವು ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿರುವಂತಹವು ಅದರಲ್ಲಿ ಗುಣಸಾಗರಿ ಕಾವ್ಯವು ಒಂದು.

Keywords: ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ, ಜನಪದ, ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ, ಗುಣಸಾಗರಿ, ಮಾದಿಗ ಸಮುದಾಯ.

ಪೀಠಿಕೆ

ಕಾಳಿಂಗರಾಯ ಕಾವ್ಯದಷ್ಟೇ ಸುದೀರ್ಘವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಬಹುಮೆಚ್ಚಿನ ಕಥಾನಕವೆನಿಸುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಗುಣಸಾಗರಿ. ಗುಣಸಾಗರಿ ಜನಪದರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಆದರ್ಶ ಸೀತೆಯಷ್ಟೇ ಪಾತಿವ್ರತ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಗರ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಉಳಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಹಿರಿಯರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಡೆದ ಒಂದು ಘಟನೆಯಿಂದ ಜೀವನ ಪರ್ಯಂತ ಕತ್ತಲ ಬದುಕನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಮುಗ್ಧ ಹೆಣ್ಣಿನ ಕತೆಯೇ ಕಾವ್ಯದ ವಸ್ತು. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಗುಣಸಾಗರಿಯನ್ನು ಸಂಪನ್ನ

ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ತರಲು ಗೆಲೆಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಗೀಜುಗ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಹೆಂಡತಿ ಮೈಸೂರಿನ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ರಾತ್ರೋರಾತ್ರಿ ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುವುದು, ಗುಣಸಾಗರಿ ಬಸುರಿಯಾದದ್ದು ಇಲ್ಲಕ್ಕ, ಮಲ್ಲಕ್ಕ ಎಂಬ ನಾದನಿಯರಿಂದ ಮೈದುನ ನಿರುವಾಳನಿಗೆ ಈ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಗುಣಸಾಗರಿ ಕಾಡು ಸೇರುವುದು ಮುದ್ದಣ್ಣನ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದು 'ಸಿರಿದಾರ'ನೆಂಬ ಮಗುವಿಗೆ ತಾಯಿಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಗಂಡನನ್ನು ಕೂಡುವುದು ಈ ಕಾವ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು.

Please cite this article as: ಮಂಜು, ಜಿ & ಕೆ. ಸೌಭಾಗ್ಯವತಿ. (2024). ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ ಅವರ ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯ ಗುಣಸಾಗರಿ ಪಾತ್ರ ಚಿತ್ರಣ. ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ವೋವೇಟಿವ್ ರಿಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 3(2), 37-40

ಜನಪದ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾವ್ಯದ ಮೊದಲಿಗೆ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವತೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೆನೆದು ನಂತರ ಬಾಗೂರು ಬೆನಕ, ಸರಸ್ವತಿ, ದುರುಗಮ್ಮ ಮತ್ತು ಮರಿಯಮ್ಮರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ಅವರ ಬೆಂಬಲದಿಂದ ಈ ಕಥೆಯನ್ನು ನಡೆಸುವುದಾಗಿ ಗಾಯಕಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಕಾವ್ಯದ ಮೊದಲ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ತರಬೇಕೆಂದು ತಾಯಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಿ ತನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುವುದು, ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ತೆರವನ್ನು ಗುಣಸಾಗರಿಯ ತಂದೆ ತಾಯಿ ಕೇಳುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಂಡು-ಹೆಣ್ಣಿನ ಕಡೆಯವರು ಧಾರೆ ಹುಯ್ಯುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವ ಅಂಶ ಈ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

**“ಆರು ವರುದ ಗಂಡಿಗೆ ಮೂರು ವರುದ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ
ತಾಯಿ ತಂದೆ ತನ್ನ ಅರ್ತಿಯಿಂದ
ತಾಯಿ ತಂದೆ ತನ್ನ ಅರ್ತಿಯಿಂದ ಗುಣಸಾಗರಗಳ
ಮೋವಕೆ ಧಾರಿ ಯ್ಯುದಾರ”¹**

ಮದುವೆಯಾದ ಮರು ದಿನವೇ ಸಶೀ ಗುಣಸಾಗರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮನೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ನ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತಾನೆ. ಗೆಲೆಯರೊಡಗೂಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿ ತನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ಗುಣಸಾಗರಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ, ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಮತ್ತು ತಂಗಿಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ಮುನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ತಂಗಿಯರೀರ್ವರ

ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ನಿರುವಾಳನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವ ಈ ಸಾಲುಗಳು ಮುಂದೆ ಗುಣಸಾಗರಿ ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಆಶಯ ಹೀಗೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ.

**“ಇಲ್ಲಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯವಳಲ್ಲ ಮಲ್ಲಕ್ಕ ಒಳ್ಳೆಯವಳಲ್ಲ
ತಮ್ಮ ನಿರುವಾಳ ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲ
ತಮ್ಮನೇ ನಿರುವಾಳ ಒಳ್ಳೆಯವನಲ್ಲ ನನ್ನಮ್ಮ
ನಮ್ಮಂತೆ ನೋಡಿ ಸಲಹಮ್ಮ”²**

ಒಳ್ಳೆಯವರ ಬದುಕು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಜನಪದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವುದುಂಟು. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ಔಚಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಮುತ್ತಿನಂಥ ಗುಣಸಾಗರಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮತ್ತು ತರಲು ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಾಗಿ ತಿಳಿಸುವ ಸಂಪನ್ನನನ್ನು ತಾಯಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಿ ಹೋಗಲು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮಗನಿಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವ ಸಂದರ್ಭ, ಕೊನೆಗೂ ಸಂಪನ್ನ ಹೊರಡಲು ಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಚಿತ್ರಣ ಹೊಸ್ತಿಲಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವುದು ಇತ್ಯಾದಿ ಘಟನೆಗಳು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ. ಸಂಪನ್ನ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದ ದಿನವೇ ಗುಣಸಾಗರಿ ಮೈನೆರೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಮೈನೆರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭವಂತು ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು ಕವಯತ್ರಿಯು ಚಿತ್ರಿಸಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಧ್ವನಿಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

**“ವಾವುರಿಗೆ ಹಾಕ್ಕಾಳೆ ಆರು ಕಾಲೇಣಿಯ
ವಾವುರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಇಳುದಾಳೆ
ವಾವುರಿಗೆ ಒಳಗೆ ಇಳುದಾಳೆ ನನ್ನಮ್ಮ
ಸಾದೀನ ಸೀರಾಗೆ ನಿಜಗೆಂಪು”³**

¹ ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು. ಪು.95

² ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು. ಪು.102-103

³ ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು. ಪು.107

ಗುಣಸಾಗರಿ ಮೈ ನೆರೆದ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ದೇವಿಗೆ ತಿಳಿದು ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಗಾರರನ್ನು ಕರೆಸುತ್ತಾಳೆ. 'ಹೇಳಿ ಬರುದಾನೆ ವಿಧಿವಾಸ' ಎಂದು ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಜನಪದರ ಈ ಆಶಯಗಳು ಮುಂದಿನ ಕಥಾಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾವ್ಯದುದ್ದಕ್ಕೂ ಚಿತ್ರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಗೀಜುಗ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಬದುಕನ್ನು ಪ್ರಾಣಿ ಪಕ್ಷಿಗಳೊಡನೆ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಮೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಣಸಾಗರಿ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ನರ ಕಥೆಯನ್ನು ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಹೇಳಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರವಾದುದು. ಗೀಜುಗ ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದ ಗುಣಸಾಗರಿ ಮೈ ನೆರೆದ ವಿಷಯ ತಿಳಿದ ಸಂಪನ್ನ ಸರಿರಾತ್ರಿಯಲ್ಲೇ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಬರುತ್ತಾನೆ. ಹೆಂಡತಿಯೊಡನೆ ಸಂತೋಷದ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಕಳೆಯುತ್ತಾನೆ. ಸಂಪನ್ನನ ಕ್ಷಣಿಕ ಸುಖಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದ ಗುಣಸಾಗರಿಯ ಬದುಕಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಲು ಆವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಪನ್ನನಿಗೆ ಅರಿವಾಗುವಂತೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಾತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಆಡಿಸುವ ಪದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಾಂಶಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಕಾವ್ಯ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವೆನಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಗುಣಸಾಗರಿ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ವಿಷಯ ಇಲ್ಲಕ್ಕ ಮಲ್ಲಕ್ಕರಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಅವರಿಬ್ಬರ ಕುಟಿಲತನದಿಂದಲೇ ಮುಂದೆ ಈ ವಿಷಯ ಮೈದನ ನಿರವಾಳನಿಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಗುಣಸಾಗರಿಯನ್ನು ಕಡಿಸಲು ಏಳುಜನ ಕೊಲೆಗಡುಕರನ್ನು ಜೊತೆಮಾಡಿ ಅಡವಿಗಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಕಡಿಯಲು ಹೋದ ಕೊಲೆಗಡುಕರು ತಮ್ಮ ಕತ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಾವೇ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಗುಣಸಾಗರಿಯಿಂದಲೇ ಜೀವನವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕೊಲೆಗಾರರು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಕೂರ ಪ್ರಾಣಿಗಳೇ ಗುಣಸಾಗರಿಗೆ ಆರೈಕೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಗುಣಸಾಗರಿಗೆ ಮುದ್ದಣ್ಣನಿಂದ ಆಶ್ರಯ

ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ಈ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಗುಣಸಾಗರಿ ಕೊಡುವ ಉತ್ತರ ತುಂಬಾ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದ್ದು ಒಂದು ಗಿಡದ ಗುಣ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ಆ ಗಿಡದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೋಲಿಕೆಯ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದ್ದಾಳೆ.

**“ಅತ್ತೇನು ಅಂಜಿಲ್ಲ ಮಾವೇನು ಅಂಜಿಲ್ಲ
ನಸುಗುನ್ನಿಯಂತೋರು ನಾದಿನಿಯೋರು”**

ಗುಣಸಾಗರಿ ನಾದಿನಿರಾದ ಇಲ್ಲಕ್ಕ ಮಲ್ಲಕ್ಕ ನಸುಗಿನ್ನಿ ಕಾಯಿಯಂತೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬದುಕಿಗೆ ಕಷ್ಟವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುವಂತವರು. ಈ ಗಿಡದ ವಿಶೇಷತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದ ಜನಪದರು ಇಲ್ಲಕ್ಕ ಮಲ್ಲಕ್ಕರ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿಯೇ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮುದ್ದಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ 'ಸಿರಿದಾರ' ಎಂಬ ಮಗುವಿಗೆ ಗುಣಸಾಗರಿ ತಾಯಿ ಆಗುತ್ತಾಳೆ. ಸಿರಿದಾರನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುದ್ದಣ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾನೆ. ಊರಿನ ದೊರೆ ಭೂಪ ಒಡ್ಡಿದ ಬಲೆಗಳನ್ನು ಸಿರಿದಾರ ಜಯಿಸಿ ತಾಯಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯಾದ ಹೊಳೆ ಸುಂಕದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದ ಕಾವ್ಯವು ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಸಾಗುತ್ತದೆಯಾದರು 'ಸಿರಿದಾರ' ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯುವುದು 'ಭೂಪದೊರೆ' ಹಾಕುವ ಸವಾಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲೆ ಮುಗಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ರತ್ನಗಳನ್ನು ಹೇರಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಸಂಪನ್ನನನ್ನು ಹೊಳೆ ಹತ್ತಿರ ಸಿರಿದಾರ ತಡೆಯುವುದು, ಸಂಪನ್ನ ತನ್ನ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸತಿಯ ವಿಷಯ ತಿಳಿಯುವುದು ಏಳು ಜನ ಭಾವ ಮೈದನರೊಡನೆ ಹಿಂದಿರುಗಿ ಹೊಳೆ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಮುಂತಾದ ಘಟನೆಗಳು ಸಿನಿಮಿಯವಾಗಿ ಬಂದರು ಕತೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಗುಣಸಾಗರಿ ಸತ್ಯವನ್ನು ಅರಿತ ಏಳುಜನ ಸಹೋದರರು ಮತ್ತು ಪತಿ ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಗಂಡನ ಪಾದ ತೊಳೆಯುವಾಗ ಗುಣಸಾಗರಿ ಹಣೇಲಿಂದ ಉಂಗುರ ಪಾದದ ಮೇಲೆ

ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಾವ್ಯ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ ಇಲ್ಲಕ್ಕ, ಮಲ್ಲಕ್ಕರನ್ನು ಹಾಗೂ ನಿರುವಾಳನನ್ನು ಸಿರಿದಾರ ಕತ್ತಿಯಿಂದ ಇರಿದು ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಹಾಡುಗಾರ್ತಿ ಒಬಳಮ್ಮ ವಚನರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಾಡಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಈ ಕಾವ್ಯವು ಕೇಳುಗರ ಹೃದಯ ಮಿಡಿಯುವ, ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ಬರಿಸುತ್ತಾ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದು ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಮುಗಿದು ಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವ ಪಲ್ಲವಿ ರಾಗದ ಮಟ್ಟುಗಳಿಂದಾಗಿ ಅಸ್ವಷ್ಟತೆಯನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ಮುಕ್ತಾಯವನ್ನು ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಜನಪದ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಒಳ್ಳೆಯವರ ಬದುಕು ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ದುರಂತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಜನಪದರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಬರುವುದುಂಟು. ಅಂತಹ ಒಂದು ವಾಸ್ತವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಈ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ತಂದಿರುವುದು ಔಚಿತ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಕಾಳೇಗೌಡ ನಾಗವಾರ ಮತ್ತು ಅಂಬಳಿಕೆ ಹಿರಿಯಣ್ಣ (ಸಂ.). (2000). ಜೀಶಂಪ ಅವರ ಜಾನಪದ ಬರಹಗಳು. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ.
- ಮೈಲಹಳ್ಳಿ ರೇವಣ್ಣ. (1984). ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಸುತ್ತಿನ ಜನಪದ ಕಾವ್ಯಗಳು. ಕನ್ನಡ ಅಧ್ಯಯನ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ.
- ರಾಜಪ್ಪ ದಳವಾಯಿ. (2018). ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೋಶ. ಎಚ್‌ಬಿಟಿ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್,
- ರಾಜೇಗೌಡ, ಹ.ಕ. (ಪ್ರ.ಸಂ.). (2022). ಕಾಲುದಾರಿಯ ಮೈಲುಗಲ್ಲು. ರಾಜ್ ಪ್ರಕಾಶನ.